

# บทที่ 3

## กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์องค์กร
2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. การระบุความเสี่ยง
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การตอบสนองความเสี่ยง
6. การติดตามและทบทวน
7. การสื่อสารและการรายงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยส่วนใหญ่ประกอบด้วยตามแผนผัง ดังนี้



### 1. การวิเคราะห์องค์กร

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis) / Global Demand และ Trend ปัจจุบันและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

**จุดแข็ง (S : Strengths)** คือ การมองหาจุดเด่น  
ข้อดีภายในของตำบลบางเสด็จ

**จุดอ่อน (W : Weakness)** คือ การมองหาจุดด้อย  
ข้อเสียภายในตำบลบางเสด็จ

**โอกาส (O : Opportunities)** คือ  
ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการพัฒนาตำบลบางเสด็จ

**อุปสรรค (T : Treats)** คือ  
ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาตำบลบางเสด็จ

ผลการ...

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพภายในชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคต ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ซึ่งพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏดังนี้

#### **จุดแข็ง (Strengths)**

1

เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความพร้อมทางด้านบริการโครงสร้างพื้นฐานและมีขีด

ความสามารถในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

2. มีเส้นทางคมนาคมหลักผ่านตลอดพื้นที่ตำบลบางเสด็จ

3. มีวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

4 . ประชาชน ชุมชน

องค์กรเอกชนให้การสนับสนุนส่งเสริมตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จมีภูมิวิเทศน์ที่เหมาะสมที่จะเป็นท้องถิ่นน่าอยู่และน่า

อาศัย

6. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

7. ประชาชนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

#### **จุดอ่อน (W : Weakness)**

1. ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

2. ความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นมีน้อย

3. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น

4. ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือตนเอง

5

ระบบประปายังไม่สมบูรณ์ประชาชนให้ข้อมูลแก่ภาครัฐที่ไม่ตรงกับความจริง

6

การใช้งบประมาณเพื่อป้องกันอหภภัยในพื้นที่ในแต่ละปีเป็นจำนวนมากทำให้ไม่มีงบประมาณไปพัฒนาด้านอื่น

7. ปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากขาดระบบชลประทานที่ดีทำให้ขาดน้ำจนไม่สามารถทำนาได้

8 . ปัญห การ ใช้ ท รั พ ยา ก ร ฐ ร ร ม ช า ตี

และการทำลายสิ่งแวดล้อมเขตเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณ

ข ย ะ ป ัญ ห าน ้ า เ ลี ย

และปัญหามลพิษทางอากาศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอันจะเป็นสาเหตุการทำลายภ

า พ พ จ ณ์ ข อ ง ท ี่ อ ง ถื น

และส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลขาดกา

รสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

โอกาส (O : Opportunities)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่น

ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขการ เป็นต้น

2 . พ ร ะ ร าช บ ัญ ญ ติ ก ำ ห น ด แ ผ น

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท ี่ อ ง ถื น พ . ศ . ๒ ๕ ๔ ๒

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสา

ธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

3

รัฐบาลสนับสนุนให้แต่ละท้องถิ่นมีบทบาทในการอนุรักษ์ฟื้นฟูเผยแพร่

และถ่ายทอด

วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น

/4.พระราชบัญญัติ...

4 . พ ร ะ ร าช บ ัญ ญ ติ ก ำ ห น ด แ ผ น

สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้อง

กับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง

5 . ภ า ค ร ัฐ มี โ ค ร ง ก ำ ร พ ั ต ม น ำ ต ำ ง ๆ

เป็นจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

6

เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ตัวอำเภอเมืองอ่างทองเหมาะแก่การประกอบธุรกิจแล

ะทำการค้า

7

รัฐบาลให้การสนับสนุนเรื่องการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงปริญญาตรี

8

ภาครัฐสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานราชการมีคนในพื้นที่ปฏิบัติงาน

9. มีสภาพพื้นที่ ที่เอื้อต่อการพัฒนา

### อุปสรรค (T : Treats)

1 . ส ก า ว ก า ร ณ์ ท า ง เ ต ร ษ ฐ กิ จ

ในระดับประเทศในระดับภูมิภาคส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

2

การขยายตัวของชุมชนและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตตำบลส่งผลให้ประชาชน

มีระดับความต้องการในการบริการสาธารณะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

3

ความทันสมัยและกระแสวัฒนธรรมต่างชาติทำให้ประชาชนในท้องถิ่นลืมรากฐานทาง

วัฒนธรรมที่มีอยู่ และหันไปนิยมวัฒนธรรมการบริโภคมากขึ้น

4

โครงสร้างของประชาชนในภาพรวมของเขตตำบลบางเสด็จไม่เอื้อต่อการพัฒนา

5. ประชาชนไม่เชื่อมั่นในระบบราชการ

6. ประชาชนมีหนี้สินเกือบทุกรั้วเรือน

7. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### PESTLE Analysis การวิเคราะห์ด้านการเมือง (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) ด้านเทคโนโลยี (Technological) ด้านกฎหมาย (Legal) และด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

#### ด้านเศรษฐกิจ

องค์การบริหารส่วน จะส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้มีกระบวนการสร้างอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้กับประชาชนทุกระดับโดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามศักยภาพของชุมชน โดยมีแนวทางดังนี้

1 . ส นั บ ส นุ น ส่ ง เ ส ร ิ ม ก า ร ล ง ทุ น

ด้านพาณิชย์กรรมและเกษตรกรรม โดยสร้างระบบเศรษฐกิจที่ดีและมั่นคง

2. สนับสนุนส่งเสริมการค้า จัดให้มีศูนย์กลางจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมขนาดย่อม

3. สนับสนุนส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ประชาชนในตำบลบางเสด็จ ทั้งอาชีพพื้นฐานและอาชีพเสริม

4. สนับสนุนส่งเสริมความแข็งแรงของกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเด็ก และกลุ่มเยาวชน

5. สนับสนุนส่งเสริม มุ่งเน้นการเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อยกระดับความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์

6. สนับสนุนการทำเกษตรกรรมโดยนำกระบวนการผลิตและเทคนิคในโลยีที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในตำบลบางเสด็จ

/ด้านสังคม...

### ด้านสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ตำบลบางเสด็จเป็นชุมชนที่ปลอดภัยน่าอยู่และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในตำบลบางเสด็จให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสร้างโอกาสให้ทุกคนได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีแนวทางดังนี้

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เด็กกำพร้า คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก และสตรี ให้มีโอกาและสวัสดิการทางสังคมและจัดระบบเบี้ยยังชีพให้เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมการสร้างชุมชนน่าอยู่ การสร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีของชุมชน

3

ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด

4

สนับสนุนกิจกรรมสร้างระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

5. สนับสนุนปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้

6

ส่งเสริม และเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุโดยหากิจกรรมและอาชีพเสริม ให้มีรายได้

### ด้านกฎหมาย การเมือง การบริหาร

องค์การบริหารส่วนจะส่งเสริมคนดีเข้ามาบริหารปกครองบ้านเมืองและบริหารโดยหลักธรรมาภิบาลซึ่งมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยมีแนวทางดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านโดยการ “รวมคิด ร่วมแก้ไข ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์” เพื่อประชาชนชาวตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

2. การบริหารราชการโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยให้ประชาชนเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

### 3

สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมการบริหารตำบลบางเสด็จระหว่างฝ่ายบริหารของ องค์ ตำบล บาง เสด็จ และฝ่ายปกครองของตำบลบางเสด็จเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวภายในตำบลบางเสด็จเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตำบลบางเสด็จ

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้เกิดความรัก ความสามัคคี และร่วมกันพัฒนาตำบลบางเสด็จ

5. จัดการสำรวจ วิจัย ความต้องการและปัญหาในด้านต่างๆ ของประชาชน เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัย มาวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทาง และวางแผนการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

6. ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการบุคลากร และวิธีการทำงานภายในองค์กร เพื่อมุ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิผล และการบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความเร็ว และมีประสิทธิภาพ

7. ปรับปรุงการบริหารการคลังอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการรักษาวินัยทางการคลังโดยยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

8. ส่งเสริมมุ่งเน้นการพัฒนาฝึกอบรมให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลบางเสด็จ ผู้นำชุมชน พนักงานตำบลบางเสด็จ ตลอดจนพนักงานจ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มแนวคิดในการพัฒนาตำบลบางเสด็จ และรองรับการให้บริการในแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

/9.สร้างแรงจูงใจ...

9. ส ร ำ ง แ ร ง ง จู ง ใ จ และเพิ่มพูนกำลังใจให้ข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนที่ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละผลการปฏิบัติงานดีเด่น และเป็นที่ยอมรับ

10. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร เอกสาร วารสารเผยแพร่ กิจกรรมให้ประชาชนได้รับทราบ

11. จั ด ส ถ ำ น ที่ และก่อสร้างอาคารที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ และปรับปรุง ซ่อมแซม เต็ม รว ม ทั้ง ป ร ำ บ ป ร ำ ง ภู มิ ทั ต ัน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ ให้มีความน่าอยู่ สะดวกปลอดภัยสำหรับผู้มาติดต่อราชการ และรับรองแขกบ้านแขกเมือง และการจัดกิจกรรมต่างๆ

#### **ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และกีฬา**

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาส เท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ และฝึกอบรม เพื่อให้เกิดปัญญา เป็นทุนในการสร้างงาน สร้างรายได้ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม โดยมีแนวทางดังนี้

1. สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา แก่เด็กนักเรียนที่ยากจน และด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไปได้มีโอกาส

2. สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของประชาชนในตำบลบางเสด็จ

3. สนับสนุนการแข่งขันกีฬา ทั้งในเขตพื้นที่ และนอกเขตพื้นที่ ทุก ระดับ เพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของตำบลบางเสด็จ

4. สนับสนุนให้มีสถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย ภายในตำบลบางเสด็จให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ตำบลบางเสด็จ

#### **ด้านโครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง**

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และเกษตรกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนความ สะดวก ปลอดภัย และสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ส ร ำ ง แ ล ะ บ ำ ร ำ ง ร ัก ษ า ถ น น ทุ ก ส ำ ย ทั้งเส้นทางหลักและทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน โดยจะปรับปรุงให้เป็นถนนที่ได้มาตรฐาน ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ในการสัญจรไปมา การขนส่งสินค้าทางการเกษตร และการพาณิชย์ ให้มีความสะดวก

ค ว า ม ป ล อ ด ภั ย แ ล ะ ค ว า ม ร ว ด เร็ ว  
เพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปยังทุกพื้นที่ ในเขตความรับผิดชอบ

2. สร้างและปรับปรุงระบบประปา ให้ได้มาตรฐาน  
การผลิตน้ำประปา เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้ในการอุปโภค-บริโภค  
ตลอดจนขยายเขตการบริการน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตความรับผิด  
ชอบ

3. ขยายเขตไฟฟ้า ให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน  
และครอบคลุมทุกพื้นที่ในตำบลบางเสด็จ

4. ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างตามถนน และที่สาธารณะ  
ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

5. บริหาร จัดการ ระบบ คุ คลอง ให้มีการระบายน้ำที่สะดวก  
เพื่อป้องกันน้ำท่วมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

/6. ประสาน...

6. ประสานงาน กับ หน่วยงาน อื่น ที่ เกี่ยว ข้อง  
เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตอบสนองความต้  
องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชน

### **ด้านสาธารณสุขและสภาพแวดล้อม**

องค์การบริหารส่วนจะส่งเสริมและสนับสนุนระบบสาธารณสุข  
ใ ห้ มี ป ร ะ สิท ธิ ภ า พ แ ล ะ มี ค ว า ม เข้ ม แ ข้ ง  
ตลอดจนสร้างระบบสุขภาพที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในตำบลบางเสด็จให้มีส  
ภาพแข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมีแนวทางดังนี้

1 . ส นั บ ส นุ น ส่ ง เ ส ริ ม  
การบริหารงานระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนประชาชนและองค์กา  
รบริหารส่วนตำบลเพื่อกำหนดแนวทางแผนการทำงาน  
และพัฒนาคูณภาพด้านสาธารณสุข และ การบริการ  
เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลบางเสด็จ

2 . ส นั บ ส นุ น ส่ ง เ ส ริ ม ก า ร ใ ห้ ค ว า ม ร ู้  
การบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลบางเสด็จให้ประชาชนมีส่วนร่วมใ  
น ก า ร บ ริ ห า ร จั ด ก า ร ก อ ง ทุ น  
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนตำบลบางเสด็จ

3

สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานด้านสุขภาพอนามัยและจัดการสุขภาพภาคปร  
ะ ช า ช น ผ่ า น ก ลุ่ ม อ า ส า ส มั ค ร ส า ธ า ร ณ ส ข ชุ ม ช น  
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตำบลบางเสด็จ

4 สนับสนุนส่งเสริมการป้องกัน ฝ้าระวัง ติดตามสังเกตการณ  
การแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ ภายในตำบลบางเสด็จ



5. สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพ อนามัยที่ดี โดยการจัดหาสถานที่ออกกำลังกาย จัดหาเครื่องออกกำลังกายให้ประชาชนได้ออกกำลังกาย

6

สนับสนุนส่งเสริมการรับบริการด้านสาธารณสุขให้ประชาชนมีความสะดวกสบาย โดยการจัดหา รถพยาบาลฉุกเฉิน เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที

7. สนับสนุนการจัดเก็บขยะ และสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติชุมชน ให้คงสภาพสวยงาม “ถนนสวย ตำบลบางเสด็จน่าอยู่ บ้านเรือนน่ามอง”

## 2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

1

กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับชั้นที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง ด้านต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม

2

ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากลเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล อย่างไรก็ตาม มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในทิศทางที่ดี ยกเว้น โดยนาระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์แผนงาน และการดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างองค์กรบริหารส่วนตำบลบางเสด็จรวมถึงการมุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และสร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

/3.มีการ...

3.

มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายหรือความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผล การบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

### 3. การระบุมความเสี่ยง

การระบุมความเสี่ยงในกระบวนการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรม เป็นการพิจารณาว่ามีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานกิจกรรม และกระบวนการที่ได้ปฏิบัติอยู่ ทั้งในส่วนของงานตามภารกิจประจำและงานตามนโยบายว่า

ตอบสนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของหน่วยงานรวมถึงคาดคะเนผลผลิตและผลลัพธ์ของแต่ละงานกิจกรรมว่าจะเกิดผลในทางใดโดยพิจารณาได้จากกระบวนการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญของข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคต และจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรภายในหน่วยงานจากนั้นระบบปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ทั้งนี้ในการระบุมความเสี่ยงจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาของปัจจัยเสี่ยงทั้ง 2 ด้าน คือ ปัจจัยเสี่ยงภายใน และภายนอก

**3.1) ปัจจัยเสี่ยงภายใน** หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร ความเพียงพอของข้อมูลและเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น

**3.2) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก** หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น ภาวะการแข่งขัน กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

#### แนวทางในการระบุมความเสี่ยง

##### 1. ศึกษา

และพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยทั้งภายในและภายนอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2. พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง สรุปรูปประเด็น เหตุการณ์ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และสาเหตุของเหตุการณ์หรือความเสี่ยงดังกล่าว ให้เป็นลายลักษณ์อักษร

เพื่อให้อหาวริอรวมกัน หากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงลบถือเป็นความเสี่ยงที่ต้องประเมินและจัดการความเสี่ยงนั้น สำหรับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในเชิงบวกเป็นโอกาส ซึ่งควรนำไปพิจารณาอีกครั้งในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้ ต้องระบุสาเหตุของความเสียหายด้วยทุกครั้ง โดยระบุให้ครบทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อให้สามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงให้ได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

### 3. พิจารณาประเภทความเสี่ยง

- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อทิศทาง หรือ ภารกิจหลักขององค์กร หรือมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เนื่องมาจากการเมือง เศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอก ผู้ใช้บริการ ฯลฯ หรือความเสี่ยงที่เกิดจากการกระบวนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ผิดพลาด รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

- ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงเนื่องจากการปฏิบัติงานภายในองค์กร อันเกิดจากกระบวนการ บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร เช่น ขาดการบริหารโครงการที่ดี ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เต็มประสิทธิภาพ เป็นต้น

- ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสถานะและการดำเนินการงานทางการเงิน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ จนกระทบการดำเนินงานขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ เนื่องมาจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงิน ได้อย่างถูกต้อง

- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อสัญญา และข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การทุจริต

การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา  
การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม

องค์กรสามารถแบ่งประเภทของความเสียหายเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น ด้านการทุจริต/คอร์รัปชัน ด้านความหยุดชะงักของการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงจากสภาพอากาศ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

**4. การประเมินความเสี่ยง**

การประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุของความเสียหาย และผลกระทบของความเสียหาย โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) โดยอาจพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านชื่อเสียงขององค์กร ด้านผู้รับบริการ ด้านบุคลากร ด้านเวลา ด้านความสำเร็จของงาน/กิจกรรม ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การให้หรือรับสินบน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

**3.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน**

กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้ หรือ ความถี่ที่จะเกิดความเสียหาย ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) คือ ระดับของความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายตามภารกิจ เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสียหายที่คาดว่าจะได้รับ และระดับของความเสียหาย (Risk Matrix) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและลักษณะของผลจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถกำหนดได้ 5 ระดับ ดังนี้

/ระดับ...

การ คิด	ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์	ความน่าจะเป็นในการเกิดผล การให้หรือรับสิน
------------	---------------------------	---------------------------------	--

มาก	5 ปีต่อครั้ง	ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย (0 - 20%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น
น้อย	2-3 ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น น้อยมาก (มากกว่า 20 - 40%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น น้อยครั้ง
ปานกลาง	1 ปีต่อครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ปานกลาง (มากกว่า 40 - 60%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น
สูง	1-6 เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน 5 ครั้ง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมาก (มากกว่า 60 - 80%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น
สูงมาก	1 เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นสูงมาก (มากกว่า 80 - 100%)	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น

### เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	ผลกระทบต่อ		
		ทรัพย์สิน	องค์กร	ค่าเป้าหมาย
1	น้อยมาก	ไม่มีการสูญเสีย	ไม่ส่งผลเลย หรือส่งผลกระทบระดับบุคคล	เป้าหมายความสำเร็จ ต่ำ 30%
2	น้อย	สูญเสียเล็กน้อย	ส่งผลกระทบในระดับหน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ 30-49.99%
3	ปานกลาง	สูญเสียปานกลาง	ส่งผลกระทบระดับหน่วยงาน	เป้าหมายความสำเร็จ 50-69.99%
4	สูง	สูญเสียค่อนข้างมาก	ส่งผลกระทบระดับกรม	เป้าหมายความสำเร็จ 70-85%
5	สูงมาก	สูญเสียมาก	ส่งผลกระทบไปยังภายนอกกรม	เป้าหมายความสำเร็จ 85% ขึ้นไป

ในการประเมิน..

ในการประเมินความเสี่ยงควรระบุเหตุผลและข้อมูลประกอบในการประเมินระดับเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนต่อการเลือกระดับความเสี่ยงและใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบในการประเมินระดับความเสี่ยงภายหลังการจัดการความเสี่ยง

เมื่อทำการประเมินระดับของความเสียหายทั้งในโอกาสและความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้วให้ทำการคำนวณระดับของความเสียหายที่เหลืออยู่ด้วยสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ระดับความเสียหาย} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับความรุนแรง}$$

ระดับความเสียหาย (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยงสามารถกำหนดได้หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนดตามบางเสด็จกำหนดที่ 5 ระดับ ดังนี้

ลำดับความเสียหาย	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
1	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	20 - 25 คะแนน	แดง 
2	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	10 - 16 คะแนน	ส้ม 
3	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 - 9 คะแนน	เหลือง 
4	ความเสียหายระดับน้อย (Low Risk : L)	2 - 3 คะแนน	เขียว 
5	ความเสียหายระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	1 คะแนน	ฟ้า 

**3.2) การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย** เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่ จะ เกิด เหตุ การณ์ ความเสียหายต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสียหายที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น

**ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย**

- พิจารณาโอกาส/ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ที่มีผลต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

**3.3) การวิเคราะห์ความเสี่ยง**  
เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และผลกระทบของความเสียหายต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสียหายในระดับใด

**3.4) การจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยง**  
เมื่อได้ค่าระดับความเสียหายแล้วนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสียหายที่มีผลกระทบต่อองค์กร/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละสาเหตุของความเสียหายที่สำคัญ ให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสียหายที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ความรุนแรง/ความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) ที่ประเมินได้โดยจัดเรียงลำดับจากระดับต่างๆ จากระดับความเสี่ยงน้อยมาก น้อย ปาน กลาง สูง สูง มาก และเลือกความเสี่ยงตามที่กำหนดมาจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงภายหลังจากที่ได้ประเมินความเสี่ยงมาแล้ว เช่น ความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูงมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง






แผนภูมิความเสี่ยง

ระดับความเสียหาย	5				
	4				
	3				
	2				
	1				
		1	2	3	4
	โอกาสจะเกิดเหตุการณ์				

**กรอบการกำหนดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (zone)**

จากแผนภูมิความเสี่ยงจะเห็นได้ว่า ได้มีการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ

ซึ่งจะได้เชื่อมโยงไปสู่การควบคุม/การจัดการความเสี่ยงทั้งในปัจจุบันและระยะที่ระยะนี้ ได้มีการกำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	เขตสี (zone)	มาตรการในปัจจุบัน
ระดับน้อยมาก	ฟ้า 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ
ระดับน้อย	เขียว 	มาตรการในการจัดการความเสี่ยงในปัจจุบันอาจเพียงพอแล้วให้ติดตามการดำเนินการเป็นระยะ ๆ
ระดับปานกลาง	เหลือง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน
ระดับสูง	ส้ม 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน
ระดับสูงมาก	แดง 	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและอาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการดำเนินการตามมาตรการในปัจจุบัน

## 5. การตอบสนองความเสี่ยง

**5.1) การประเมินผลการจัดการความเสี่ยง การควบคุมที่มีอยู่** เป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมความเสี่ยง หรือ ปัจจัยเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ตั้ง ออ ก ก า ร สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้ หลังจากประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์การจัดการหรือควบคุมเดิมที่มีอยู่ก่อนว่า ได้มีการจัดการควบคุม เพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้งพิจารณาด้วยการจัดการหรือควบคุมที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ดำเนินการภายหลังจากการที่ได้ระบุระดับความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว

ให้นำความเสี่ยงมาประเมินผลการควบคุมและการจัดการที่มีอยู่ว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่



และสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ต้องปรับปรุง ดังนี้

- กรณีเพียงพอ หมายถึง ลด/ควบคุมความเสี่ยงลงสู่ระดับที่ยอมรับได้

- กรณีต้องปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถลด/ควบคุมความเสี่ยงได้

### 5.2) การจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการดำเนินการต่างๆ

โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยพิจารณาต้นทุนการจัดการความเสี่ยง และผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีทางเลือกที่จะจัดการกับความเสี่ยงอยู่ด้วยกัน 4 วิธี

- กรณียอมรับความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับให้มีความเสี่ยงได้ เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือ เป็นความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม และไม่อาจเลือกใช้วิธีอื่นได้ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น หรือเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- กรณีหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ มีผลกระทบกับองค์กรแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือกระบวนการอย่างสูง ซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยวิธีอื่น โดยอาจควบคุมได้ด้วยวิธีการยกเลิก/ปรับเปลี่ยน เป้าหมาย/โครงการ/งานหรือกิจกรรม

- กรณีถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่น เช่น จ้างบุคคลภายนอก เป็นต้น โดยอาจเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีขนาดความรุนแรงมาก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ / วินาศภัย ความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีความชำนาญ ความเสี่ยงที่ต้องปฏิบัติงานที่มีปริมาณมากในเวลาอันจำกัด เป็นต้น

- กรณีควบคุม/ลดความเสี่ยง หมายถึง เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทางการควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายในและอยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร ได้แก่ การควบคุมภายใน หรือเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ต้องหาแนวทางการควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและมีได้อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร  
ได้แก่ แผนรองรับ/มาตรการ

## 6. การติดตาม...

### 6. การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวน ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยอาจติดตามเป็นรายไตรมาส ติดตามเป็นรอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน ตามที่องค์กรเห็นความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการ มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

#### 6.1

เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

#### 6.2

เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการที่เป็นการทำเพิ่มเติมมาแล้วเสร็จตามกำหนด หรือ ไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ วิธีการจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือ วิธีการใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ผู้บริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้จัดทำ ดยกำหนดติดตามในรายงาน นอก จาก จะรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้ว ต้องมีการติดตามผลจากการปฏิบัติงานและการบริหารงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดด้วย

#### 6

#### 3

เป็นการทบทวนแผนและรายงานผลผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ และประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งกิจกรรมหรือการจัดการที่ได้มีการดำเนินการในงวดที่ผ่านมาว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ถ้ายังมีความเสี่ยงเหลืออยู่ หรือพบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม วิธีการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในงวดถัดไป

## 7. การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารและการรายงานตามนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกัน ทั้งวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับและและการทำงานต่าง ๆ ขององค์กร ทั้งนี้สามารถเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ได้หลายวิธีการ ดังนี้

1

พิจารณาข้อมูลกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2

พิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นในปีงบประมาณตอบสนองยุทธศาสตร์ใด กลยุทธ์ แผนงาน แนวทางการพัฒนาใดตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

3

พิจารณางานประจำตามหน้าที่โครงการและภารกิจของสำนัก/กองที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานตามที่ปรากฏในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในปีงบประมาณ

4

พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมตัวชี้วัด (ถ้ามี) และเป้าหมายของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์

5

ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละประเภทตามที่กำหนดและปัจจัยเสี่ยง โดยการระบุความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงว่าอยู่ระดับใดตามที่ได้กำหนด

6

กำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยงตามความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้

7

จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ยังยอมรับไม่ได้หรือต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็นแผนงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน/การปฏิบัติงาน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาการดำเนินงาน

8

ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรคและ แนวทางการแก้ไขปัญหา (ถ้ามี) ตามที่ได้กำหนดนโยบายการติดตามไว้ เช่น รายไตรมาส เป็นต้น

9

รายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อผู้บริหารให้รับทราบ

10. พิจารณาบทบาทของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยสรุปผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงแล้วว่าระดับความเสี่ยงปัจจุบันอยู่ในระดับใด จำเป็นจะต้องนำไปดำเนินการในในปีงบประมาณต่อไปหรือไม่อย่างไร

#### 11. รายงานสรุปผลต่อผู้บริหารให้รับทราบ

ทั้งนี้ การพิจารณาแผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรม ก่อนการดำเนินการอาจพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภารกิจที่มีความ สำคัญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อพิจารณาคัดเลือกแผนงาน /โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เช่น โครงการเชิงยุทธศาสตร์ , โครงการ Flagship , โครงการตามนโยบายที่สำคัญ, โครงการที่มีงบประมาณสูง เป็นต้น โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สำคัญ เช่น ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย (แผนงาน/โครงการสำคัญ) ตามยุทธศาสตร์องค์กร จำนวนวงเงินงบประมาณ เป็นต้น เพื่อคัดกรองเฉพาะเรื่องที่สำคัญ ในขั้นต้นก่อน แต่ทั้งนี้หากดำเนินการเช่นนี้ แผนงาน โครงการ ภารกิจงาน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาจะต้องดำเนินการให้อยู่ในระบบประเมินผลกา ร ควบคุม กำกับ ภาย ใน ด้ ว ย เพื่อให้ครอบคลุมในการพิจารณาถึงความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร